

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Кількість ЄКТС	4/120
Навчальний рік	2026-2027
Структура дисципліни форма семестрового контролю (графік вивчення)	<u>денна форма:</u> контактні години – 56 (лекційні – 28 год, практичні заняття – 28 год), модульний контроль – 8 год, для самостійної роботи студентів визначено 56 год; <u>заочна форма:</u> контактні години – 8 (лекційні – 4 год, практичні заняття – 4 год), модульний контроль – 2 год, для самостійної роботи студентів визначено 110 год. <u>Семестровий контроль:</u> залік
Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни:	<u>Інтегральна компетентність:</u> здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю і невизначеністю умов. <u>Загальні компетентності:</u> • Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. • Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • Здатність працювати в команді. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних

робіт.

- Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.
- Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.
- Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.
- Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.
- Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах.
- Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.
- Здатність вирішувати складні практичні задачі у сфері дизайну середовища засобами цілісного функціонального образотворення зі стильовим авторським синтезом для декількох пов'язаних просторових шаблів проектного об'єкту – його внутрішнього (інтер'єру) і зовнішнього (екстер'єру та ландшафту) просторів – в ієрархії матеріальних функцій помешкання, будівлі, ділянки, поселення чи його частини і нематеріальних цінностей засвоєння естетичного сприйняття форм у системі історичного знання та національної ідентичності.

*Очікувані
результати
навчання*

- Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
- Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.
- Визначати мету, завдання та етапи проектування.
- Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати

об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

- Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.
- Створювати об'єкти дизайну засобами проектнографічного моделювання.
- Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.
- Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.
- Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
- Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
- Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.
- Вирішувати складні професійні задачі у сфері дизайну середовища з формування цілісного самобутнього внутрішнього (проектування інтер'єрів) і зовнішнього (проектування ландшафту, території) комфортного середовища життєдіяльності людини.

*Анотація.
Зміст дисципліни*

1. Анотація: дисципліна має на меті оволодіння студентами знаннями з методології мистецтва містобудування, принципів дослідження, принципів та методів проектування містобудівних об'єктів, навичками містобудівного проектування. Через опанування дисципліни здобувачі навчаються виявляти та застосовувати ієрархічну структурно-функціональну системність об'єктів містобудування, опрацьовувати та створювати елементи освоєних територій, розвивати прийоми графічної подачі власних композиційних ідей.

МОДУЛЬ 1 ПРОСТОРОВИЙ СВІТОГЛЯД І РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА МІСТОБУДУВАННЯ В КУЛЬТУРІ ЛЮДСТВА

Тема 1.1. Вступ до курсу. Основна містобудівна термінологія

Тема 1.2. Історична еволюція містобудівного мистецтва

Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

ТИПОЛОГІЯ ОБ'ЄКТІВ МІСТОБУДУВАННЯ

Тема 2.1. Різновиди поселень і містобудівних утворень

Тема 2.2. Місто: функціонально-просторові й ландшафтно-розпланувальні структури

Модульний контроль

МОДУЛЬ 3

МЕТОДОЛОГІЯ, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ МІСТОБУДІВНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

Тема 3.1. Система просторового планування. Містобудівна документація

Тема 3.2. Основні методології та принципи у містобудуванні

Модульний контроль

МОДУЛЬ 4

ПРОБЛЕМАТИКА МІСТОБУДУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСТОБУДІВНОГО МИСТЕЦТВА

Тема 4.1. Проблеми урбанізації й диспропорцій розселення. Управлінські проблеми

Тема 4.2. Майбутнє планування розвитку територій

Модульний контроль

Система оцінювання

Методи оцінювання: усне опитування, оцінювання виконаних практичних завдань, доповідей і презентацій з виконаних розробок, відстеження індивідуальних досягнень/активність в аудиторній роботі.

Форми оцінювання: поточне під час аудиторних занять, модульне, семестрове.

Шкала оцінювання: оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю (залік) за 100- бальною шкалою, шкалою ECTS, національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують бали, отримані з усіх тем модулів.

Розподіл балів та критерії оцінювання відповідно до «Методичних рекомендацій до робочих програм освітньої програми «Дизайн середовища» за посиланням: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Instytut_dyzyaynu/kaf_dyzyaynu/rozpodil_bali_v_ta_kryt_otsin.pdf

*Академічна
добросовісність*

Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики добросовісності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату (Положення НАКККіМ про запобігання і виявлення академічного плагіату за [посиланням....](#))

Рекомендовані
джерела:

Основна література

1. Білик М.С. Архітектура та містобудівництво. Теорія і практика. Філософія і діалектика. Тернопіль : ТОВ «Терно-Граф», 2023. 432 с.
2. Державні будівельні норми : ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Київ : Мінрегіон України, 2019. 177 с.
3. Дизайн: Словник-довідник / Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України; за ред. М. І. Яковлева; упоряд. : Ю.О.Іванченко, О.І. Ваврик, О.Г. Бросаліна та ін.; редкол. : В.Д. Сидоренко (голова), І.Д. Безгін, Г.І. Веселовська та ін. Київ : Фенікс, 2010. 384 с.
4. Лендрі Ч. Креативне містотворення: його сила і можливості. Харків : Фоліо, 2020. 252 с.
5. Мхітарян Н.М., Ковальов Ю.М., Малік Т.В., Сафронов В.К., Сафронова О.О. Дизайн середовища міста: багатокритеріальна оптимізація та розумні технології : Підручник для вищих навчальних закладів. Київ : Наукова думка, 2021. 628 с.
6. Фомін І.О. Основи теорії містобудування : Підручник. Київ : Наукова думка, 1997. 191 с.

Допоміжна література

7. Архітектура: Короткий словник-довідник / За заг. ред.: А.П. Мардер / ДНДІТІАМ. Київ : Будівельник, 1995. 335 с.
8. Вотінов М.А., Смірнова О.В. Інноваційні прийоми формування інтерактивних будівель і споруд у міському середовищі : монографія. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 112 с.
9. Трошкіна О.А. Основи містобудування : Навч. посібник. Київ : НУБіП, 2010. 241 с.

Електронні ресурси

Портал державних будівельних норм України. URL: <https://dbn.co.ua/>

Матеріально-
технічне,
лабораторне,
програмне
забезпечення
дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення: комп'ютер з пакетом відповідного програмного забезпечення (Microsoft Office) з доступом до Інтернету; Інтернет (Wi-Fi); екран для демонстрації з підключенням до (Wi-Fi).

Програмне забезпечення для виконання практичних завдань: Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint), ArchiCAD

Аудиторні, семінарські та практичні заняття офлайн: м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, аудиторії 202, 206, 208

Дистанційні/змішані заняття на платформі Classroom (Google). Доступ до освітнього онлайн середовища відбувається виключно через особистий обліковий запис здобувача НАКККіМ, який закінчується @dakkkim.edu.ua

Розробник РП навчальної дисципліни	Сергій Олександрович ЦАРЕНКО <i>В. о. завідувача кафедри візуальних мистецтв і дизайну середовища, кандидат архітектури, доцент, член Національної спілки архітекторів України, дійсний член ICOMOS – Міжнародної ради з питань пам'яток та визначних місць (Український національний комітет), член Національної спілки краєзнавців України</i>
	Зауваження, пропозиції та рекомендації до навчальної дисципліни можна подати через Google form за посиланням...
Кафедра	Тел. кафедри: +38 (044) 280 45 54 Адреса: м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, ауд. 201 E-mail кафедри landscape@dakkkim.edu.ua Посилання на сторінку кафедри на сайті Академії

Викладач дисципліни

Сергій Олександрович
ЦАРЕНКО

*Кандидат архітектури, доцент,
в. о. завідувача кафедри
візуальних мистецтв і дизайну середовища*

ORCID: 0000-0002-4395-6390
e-mail: stsarenko@dakkkim.edu.ua

Самоаналіз відповідності показникам діяльності науково-педагогічного працівника (2021–2025) https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Instytut_dyzaynu/Sam%20Carenko_Samoanaliz_2021-2025_88.pdf